

Asia: VN/1878/2025

Lausuntopyyntö HE rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain ja rakentamislain muuttamiseksi sekä energiatodistusta että rakennuksen ilmastoselvityksestä koskevien asetusten muuttamiseksi

Lausunto

Kommentit hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta

Yleiset huomiot

Sahateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Sahateollisuus ry pitää kannatettavana, että sääntely kehittää rakennusten ilmastovaikutusten tarkastelua kokonaisvaltaisempaan suuntaan. Direktiivin toimeenpanossa on keskeistä huomioida elinkaaripäästöt sekä materiaalivalintojen vaikutukset osana energiatodistusjärjestelmän kehittämistä.

Sahateollisuus ry katsoo, että sääntelyn tulee lisätä läpinäkyvyyttä materiaalien ilmastovaikutuksista sekä edistää laskennan yhdenmukaisuutta EU-tasolla.

Sahateollisuus ry korostaa, että energiatodistusjärjestelmää koskevassa jatkovalmistelussa tulee huomioida rakennusten elinkaaripäästöt johdonmukaisesti ja materiaalivalintojen vaikutukset tuodaan asianmukaisesti esiin.

Eryteisesti energiatodistukseen sisällytettävien ilmastotietojen esittämistavalla on keskeinen merkitys ohjausvaikutuksen kannalta. Tiedon tulee olla selkeää, helposti tulkittavaa ja eri rakennusten välillä vertailukelpoista. On tärkeää varmistaa, että energiatehokkuuden ja

elinkaari päästöjen tarkastelu muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden ja ohjaavat rakentamista samaan suuntaan.

Elinkaari päästöjen sääntelyn ohjausvaikutus

Rakennusten elinkaari päästöjen sisällyttäminen sääntelyyn ohjaa suoraan rakennusmateriaalien valintaa ja rakentamisen ratkaisujen ilmastovaikutuksia. Sääntelyn ohjausvaikutuksen toimivuus on keskeistä, jotta vähähiiliset ratkaisut yleistyvät käytännössä.

Tämän vuoksi on olennaista, että sääntely perustuu laskentamenetelmään, joka kuvaa materiaalien ilmastovaikutuksia oikein ja yhdenmukaisesti. Muussa tapauksessa sääntely voi ohjata materiaalivalintoja epätoivottuun suuntaan ja lisätä epävarmuutta investointeihin.

Sahateollisuus ry korostaa, että sääntelyn tulee perustua lähestymistapaan, jossa puun ilmastohyödyt tunnustetaan ja huomioidaan asianmukaisesti osana rakennusten elinkaari päästöjen tarkastelua.

Sääntelyn ennakoitavuus ja laskentamenetelmien pysyvyys ovat keskeisiä edellytyksiä investoinneille vähähiilisiin rakennusratkaisuihin ja tuotantokapasiteettiin. Kyse on sääntelystä, jolla on laaja vaikutus rakentamisen käytäntöihin, materiaalivalintoihin ja koko arvoketjun investointeihin.

Rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen ja korjausrakentaminen muodostavat merkittävän osan tulevasta rakennustoiminnasta. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös korjausratkaisuissa materiaalien ilmastovaikutukset huomioidaan johdonmukaisesti ja ohjaus tukee vähähiilisiä ratkaisuja koko elinkaaren näkökulmasta.

Puurakentamisen ilmastohyödyt osana elinkaari tarkastelua

Puurakentaminen tarjoaa useita ilmaston kannalta merkittäviä etuja, jotka tulee tunnistaa asianmukaisesti osana elinkaari päästöjen tarkastelua ja sen ohjausvaikutusta.

Puutuotteiden valmistuksen kasvihuonekaasupäästöt ovat keskimäärin alhaisempia kuin monien vaihtoehtoisten rakennusmateriaalien. Lisäksi puutuotteisiin sitoutuu biogeenistä hiiltä, joka säilyy varastoituneena rakennuksissa koko niiden käyttöajan ajan.

Rakennukset toimivat siten pitkäaikaisina hiilivarastoina, mikä on ilmaston kannalta merkityksellistä erityisesti lähivuosisikymmenten päästökehityksen kannalta.

Lisäksi materiaalivalinnoilla voidaan vähentää rakentamisen päästöjä korvaamalla päästöintensiivisempiä ratkaisuja vähemmän päästöjä aiheuttavilla vaihtoehdoilla. Tämä kokonaisvaikutus (hiilikädenjälki) on keskeinen osa materiaalien ilmastovaikutusten kokonaisarviointia.

Puurakentaminen tukee myös kiertotaloutta: puutuotteet soveltuvat pitkäikäisiin käyttökohteisiin, ja niiden uudelleenkäyttö, korjattavuus ja elinkaaren lopun hyödyntäminen ovat käytännössä toteutettavissa.

Vähähiilisiä ratkaisuja voidaan edistää myös hybridirakentamisella, jossa eri materiaalien ominaisuuksia yhdistetään tarkoituksenmukaisella tavalla siten, että kokonaispäästöt pysyvät mahdollisimman pieninä ja materiaalien vahvuudet hyödynnetään täysimääräisesti.

Puurakentamisen lisääminen perustuu ensisijaisesti nykyisten puuvirtojen tehokkaampaan hyödyntämiseen eikä edellytä hakkuumäärien kasvattamista, vaan mahdollistaa puuraaka-aineen korkeamman jalostusasteen ja arvonnisan kasvun kotimaassa.

Suomessa rakennusmateriaalivalinnoilla on erityinen merkitys, koska kotimaisen puuraaka-aineen saatavuus ja korkea osaaminen luovat hyvät edellytykset vähähiilisen rakentamisen laajentamiselle. Puurakentamisen edistäminen tukee vähähiilisten ratkaisujen käyttöönottoa sekä kotimaisen uusiutuvan raaka-aineen jalostusarvon ja arvonnisan kasvua Suomessa sekä vahvistaa kotimaista teollista arvoketjua.

Puurakentamisen ilmastohyötyjen asianmukainen huomiointi on keskeistä, jotta sääntely ohjaa rakentamista kustannustehokkaasti kohti vähähiilisiä ratkaisuja.

Yhteenveto

Sahateollisuus ry pitää rakennusten elinkaari päästöjen huomioimista sääntelyssä kannatettavana ja tarpeellisena. Sääntelyn onnistuminen riippuu kuitenkin ratkaisevasti siitä, että laskentamenetelmä tunnistaa ja kuvaa selkeästi materiaalien todelliset ilmastovaikutukset koko elinkaaren ajalta.

Oikein toteutettuna sääntely:

- ohjaa rakentamista aidosti vähähiilisiin ratkaisuihin
- edistää kotimaisen uusiutuvan raaka-aineen käyttöä ja sen jalostusarvon kasvua
- luo edellytyksiä investoinneille ja kestäväälle kasvulle

Sääntelyn tulee varmistaa, että materiaalien todelliset ilmastovaikutukset ohjaavat rakentamisen ratkaisuja johdonmukaisesti ja vertailukelpoisesti.

Kommentit ympäristöministeriön asetukseen rakennuksen energiatodistuksesta annetun ympäristöministeriön asetuksen muuttamisesta

Sahateollisuus ry korostaa, että energiatodistusjärjestelmää koskevassa jatkovalmistelussa tulee huomioida rakennusten elinkaaripäästöt johdonmukaisesti ja materiaalivalintojen vaikutukset tuodaan asianmukaisesti esiin.

Erityisesti energiatodistukseen sisällytettävien ilmastotietojen esittämistavalla on keskeinen merkitys ohjausvaikutuksen kannalta. Tiedon tulee olla selkeää, helposti tulkittavaa ja eri rakennusten välillä vertailukelpoista. On tärkeää varmistaa, että energiatehokkuuden ja elinkaaripäästöjen tarkastelu muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden ja ohjaavat rakentamista samaan suuntaan.

Kommentit ympäristöministeriön asetukseen rakennuksen ilmastoselvityksestä ja rakennustuoteluettelosta annetun ympäristöministeriön asetuksen muuttamisesta

Laskentamenetelmät

Elinkaaripäästöjen sääntelyn toimivuus riippuu ratkaisevasti käytettävästä laskentamenetelmästä. Laskentamenetelmien tulee olla käytännössä sovellettavia ja tuottaa johdonmukaisia tuloksia, jotka vastaavat materiaalien todellisia ilmastovaikutuksia.

Sahateollisuus ry katsoo, että laskentamenetelmän tulee:

- huomioida puutuotteiden hiilivarasto koko rakennuksen käyttöiän ajalta
- käsitellä biogeeninen hiili johdonmukaisesti osana elinkaaritarkastelua
- kattaa rakennuksen koko elinkaaren (tuotanto, käyttö ja elinkaaren loppuvaiheet)
- ottaa huomioon materiaalien valmistusvaiheen päästöerot, jotka ovat keskeinen osa kokonaisvaikutusta

- perustua läpinäkyviin, ajantasaisiin ja yhtenäisiin tietokantoihin ja oletuksiin
- olla yhdenmukainen EU-tason laskentakehikon ja standardien kanssa, jotta tulokset ovat vertailukelpoisia
- mahdollistaa eri materiaalien ilmastovaikutusten keskenään luotettava ja vertailukelpoinen arviointi

Sahateollisuus ry korostaa, että laskentamenetelmän valinnoilla on keskeinen vaikutus siihen, miten eri materiaalien ilmastovaikutukset näyttäytyvät. Mikäli puutuotteiden keskeisiä ilmastohyötyjä, kuten hiilivarastoa ei huomioida, vertailu eri materiaalien välillä voi vääristyä ja johtaa siihen, että puu näyttää ilmasto vaikutuksiltaan todellista heikompana.

Sahateollisuus ry muistuttaa, että on tärkeää, että elinkaaripäästöjen tarkastelu täydentää rakennusten energiatehokkuuden ohjausta eikä johda osaoptimointiin eri tavoitteiden välillä. On keskeistä, että laskentamenetelmä tuottaa tuloksia, jotka vastaavat mahdollisimman hyvin eri materiaalien todellisia ilmastovaikutuksia ja niiden välisiä eroja. Tämä tarkoittaa sekä valmistuksen päästöjen että materiaalien hiiltä sitovien vaikutusten huomioimista.

Lisäksi on tärkeää, että sääntely ei ohjaa suunnittelua yksipuolisesti esimerkiksi ulkoseinien, eristeiden tai ikkunoiden vaatimusten kautta, vaan mahdollistaa kokonaisuutena toimivat ja vähähiiliset ratkaisut koko elinkaaren näkökulmasta. Erityisen olennaista on, että jo alkuvaiheen laskentamenetelmät ja -periaatteet muodostavat kestävä pohjan tulevalle ohjaukselle, koska raja-arvojen kiristyessä niiden vaikutus materiaalivalintoihin korostuu.

Kestävä raaka-aine ja pitkäikäinen käyttö

Puurakentamisen ilmastohyödyt perustuvat kestäväan metsänhoitoon ja puutuotteiden käyttöön pitkäikäisissä kohteissa, minkä vuoksi nämä tekijät tulee huomioida asianmukaisesti elinkaaripäästöjen tarkastelussa.

Rakennusten suunnittelussa tulisi edistää:

- muuntojoustavuutta (rakennusten käyttötarkoituksen muuttaminen ilman suuria rakenteellisia muutoksia)
- korjattavuutta
- materiaalien uudelleenkäyttöä

- puun käytön edistämistä osana vähähiilisiä rakennusratkaisuja

Nämä tekijät tukevat elinkaari päästöjen vähentämistä ja vahvistavat vähähiilisten rakennusratkaisujen roolia osana kestävästä rakentamisesta.

Lindell Pirita
Sahateollisuus ry